T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/262
KARAR NO : 2025/395
KARAR TR : 16/06/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ve 730 gün süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin idari yaptırım kararının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, aynı Kanun'da yapılan değişiklikler uyarınca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. G.
Vekili : Av. H. Y. Ç.
Davalı : Reyhanlı Trafik Tescil Denetleme Şube Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, alkollü araç kullandığı gerekçesiyle hakkında idari yaptırım uygulandığını, yapılan ölçümün hatalı olduğunu belirterek, idari para cezasının ve sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliği 30/12/2024 tarih ve D.İş No:2024/3738 sayılı kararı** ile, talep konusunun idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, başvurunun usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Söz konusu olayla ilgili olarak alkol ölçümü yaptıkları zaman cihazlarının sağlıklı olmadığı, buna ilişkin olarak düzenlenmiş olan tutanağa da itiraz etmiş olmasına rağmen hakkında işlem yapılmış olduğu, sürücü belgesi 730 gün süre ile elinden alınmış bulunduğu, geçimini tırcılık yaparak temin etmekte olan fakir bir ailenin mensubu olarak bulunduğu, nişanlı birisi olduğu, evlilik hesapları yaparken bu durum kendisinin başına gelmiş bulunduğu, usul ve yasaya aykırı olarak kendisinden alınmış bulunan sürücü belgesinin tedbir kararı ile tarafına verilmesini, itiraz talebinde kabulüne karar verilmesini ialep etmiştir.

Somut olayda itiraz eden hakkında Reyhanlı İlçe Trafik Denetleme Büro Amirliği tarafından tanzim edilen tutanakla Alkollü Araç kullanmaktan kaynaklı sürücü belgesine el konulduğu İtiraz konusu yapılan sürücü belgesinin geri alınması tutanağına itirazı incelemeye görevli mahkemenin idare mahkemesi olması sebebiyle hakimliğimizin somut uyuşmazlığı incelemeye görevli olmadığından genel yetkili İdare mahkemeleri görevlidir. Açıklanan gerekçelerle başvurunun reddine karar verilmiştir.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

I-İtiraz eden tarafından yapılan başvurunun yargı yolu açışından GÖREVSİZLİK nedeniyle

BAŞVURUNUN REDDİNE,

2-Görevli mahkemenin genel yetkili İdare mahkemeleri olduğunun tespitine, ..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden J30I2XH - 8RQjlBT - X46Z0ne - 3d4xw4= ile erişebilirsin

3. Davacı vekilinin talebi üzerine dosya Hatay İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

B. İdari Yargıda

4. Hatay 5. İdare Mahkemesi 20/02/2025 tarih ve E.2025/142, K.2025/265 sayılı kararı ile, *"Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliğinin görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine davacının talebi doğrultusunda dosyanın idare mahkemesine gönderildiği ve mahkememizin işbu esasına kaydedildiği, ancak davacı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. Maddesine uygun dava dilekçesinin sunulmadığı..."* gerekçesiyle 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesine uygun bulunmayan dava dilekçesinin aynı Kanun'un 15/1-d maddesi uyarınca reddine karar vermiştir.

5. Davacı vekili yenileme dilekçesi ile, müvekkili hakkında alkollü araç kullandığı gerekçesiyle düzenlenen idari para cezası ve sürücü belgesinin 730 gün süre ile geri alınmasına ilişkin işlemlerin iptalini talep etmiştir.

6. **Hatay 5. İdare Mahkemesi 16/04/2025 tarih ve E.2025/331 sayılı kararı** ile, 2918 ve 5326 sayılı Kanunların ilgili maddelerine ve benzer konulara ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesinin görüşlerine yer verdikten sonra, idari para cezası ve sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemlere karşı açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, mahkemelerinin görevli olmadığına, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...5326 sayılı Kanun'un anılan hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idari yaptırım kararlarına karşı başvurulacak yargı mercii olarak sulh ceza hakimliklerinin genel görevli yargı mercii olarak belirlendiği, ancak özel kanunlarda görevli yargı yolunun belirlenmesine ilişkin özel hükümler bulunması halinde anılan Kanun'un başvuru yoluna ilişkin hükümlerinin ugulanmayacağı anlaşılmaktadır.*
>
> *Uyuşmazlıkta, sürücü belgesinin belirli bir süre için geri alınmasına ilişkin müeyyidenin 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.*
>
> *Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu sürücü belgesini geçici olarak geri alma tutanağına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."*

7. Hatay 5. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

> *"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden J30I2XH - 8RQjlBT - X46Z0ne - 3d4xw4= ile erişebilirsin

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

12. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı:"* başlıklı 48. maddesinin beşinci ve onikinci fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)...

Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden J30I2XH - 8RQjlBT - X46Z0ne - 3d4xw4= ile erişebilirsin

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır."

13. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı 112. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/06/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davacının Reyhanlı Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, 1,43 promil alkollü olarak araç kullandığından bahisle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesi uyarınca hakkında düzenlenen 11/10/2024 tarihli ve MB-49100549 sayılı 8.075 TL tutarındaki Trafik İdari Para Cezası ve 730 gün süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden J30I2XH - 8RQjlBT - X46Z0ne - 3d4xw4= ile erişebilirsin

17. İncelenen uyuşmazlıkta, trafik idari para cezasının bir idari yaptırım olduğu hususunda tartışma bulunmadığı, sürücü belgesinin geçici süreyle geri almasının ise 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen ve saklı tutulan idari yaptırımlardan biri olduğu, bununla birlikte, 2918 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin, 5326 sayılı Kanun'a uygun değişiklik olduğunun kabulüyle, geçici süreli ehliyetin geri alınması idari yaptırımının görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması, dolayısıyla da adli yargı yerinin görevli olması gerektiği anlaşılmaktadır.

18. Bu durumda, idari yargının görev alanına girmeyen her iki idari yaptırım yönünden 5326 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrasının uygulama alanı bulunmadığından, 2918 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 16. maddeleri uyarınca davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Hatay 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliğinin 30/12/2024 tarih ve D.İş No:2024/3738 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Hatay 5. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Reyhanlı Sulh Ceza Hakimliğinin 30/12/2024 tarih ve D.İş No:2024/3738 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/06/2025 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden J30I2XH - 8RQjlBT - X46Z0ne - 3d4xw4= ile erişebilirsin

KARŞI OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan *"idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği"* düzenlemesi uyarınca da dava konusu işlemlerden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye
Nilgün TAŞ

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden J30I2XH - 8RQjlBT - X46Z0ne - 3d4xw4= ile erişebilirsin